

ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Daniely Zemanové a členů senátu: JUDr. Petra Gemmela, Mgr. Věroslava Řezáče, JUDr. Aleny Mátlové, JUDr. Josefa Doubka a JUDr. Dalimily Gadasové projednal v ústním jednání dne 3. 10. 2012 návrh **předsedy Městského soudu** v Praze na zahájení kárného řízení ze dne 2. 1. 2012, proti **JUDr. P. B.**, soudci Městského soudu v Praze, a rozhodl

t a k t o :

Podle § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, **s e**

JUDr. P. B.,
soudce Městského soudu v Praze,

u z n á v á v i n n ý m , ž e

zapříčinil průtahy v řízení, ve kterých po vyhlášení rozsudku nerespektoval ustanovení § 129 odst. 2 trestního řádu a nevyhotovil v zákonné lhůtě rozsudek, ani nepožádal o prodloužení lhůty k vyhotovení rozsudku, a v důsledku toho není řízení vedeno v souladu s ustanovením § 2 odst. 4 trestního řádu, a to v následujících trestních věcech:

1/ sp. zn. 43 T 17/2006 – rozsudek nevyhotoven od 22. 7. 2011 do 1. 1. 2012

2/ sp. zn. 43 T 6/2003 – rozsudek nevyhotoven od 31. 10. 2011 do 1. 1. 2012,

t e d y

z a v i n ě ě p o r u š i l

povinnosti soudce a ohrozil důvěru ve spravedlivé rozhodování soudů.

T í m s p á c h a l

kárné provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.

V souladu s § 88 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb. se od uložení kárného opatření upouští,
neboť projednání kárného provinění je postačující.

O d ů v o d n ě n í :

I. Obsah návrhu

Navrhovatel k popisu skutku uvedeného ve výroku tohoto rozhodnutí v odůvodnění svého návrhu uvedl, že JUDr. P. B. působil do konce června roku 2011 ve funkci předsedy senátu I. stupně trestního oddělení Městského soudu v Praze, poté přešel na odvolací trestní úsek. V dubnu roku 2011 mu byl zastaven nápad nových věcí do jeho původního senátu s tím, že do této doby napadené prvostupňové věci i při působení v odvolacím senátu dokončí. Kárně obviněnému byla před jeho přechodem na odvolací úsek soudu poskytnuta lhůta ke skončení co možná největšího počtu jím vyřizovaných prvostupňových věcí. V tomto směru navrhovatel konstatoval zlepšení stavu neskončených věcí v jeho senátě, nicméně vyhlášené rozsudky v jím skončených věcech nebyly v zákonných lhůtách vyhotoveny a rozeslány oprávněným osobám, čímž došlo k průtahům v řízení. S ohledem na předchozí opakované potrestání JUDr. B. navrhovatel žádal uložení kárného opatření snížení platu o 30 % na dobu 1 roku. V kárném řízení navrhl provedení důkazů výsledkem kárně obviněného soudce a obsahem spisů, v nichž byly shledány průtahy.

II. Vyjádření kárně obviněného soudce

Kárně obviněný ve svém vyjádření ze dne 24. 2. 2012 nezpochybnil skutkové okolnosti uvedené navrhovatelem. Uvedl, že rozsudek ve věci sp. zn. 43 T 6/2003 ze dne 29. 9. 2011 byl kanceláří předložen s referátem k rozeslání dne 9. 1. 2012. Rozsudek ve věci sp. zn. 43 T 17/2006 ze dne 20. 6. 2011 je ve stadiu zpracování. Obžaloba v této věci byla podána na 10 osob, v trestním spisu se obžaloba nachází na č. l. 9376 – 9670, obsahuje tedy 295 stran. Kárně obviněný uvádí, že je v současné době zařazen v odvolacím senátě 44 To, s povinností dokončit zbývající agendu I. stupně v senátu 43 T, což činí k datu podání vyjádření pět neskončených trestních věcí. V praxi dokončení těchto věcí obnáší 4 – 5 jednacích dnů v každém kalendářním týdnu. Všechna ostatní rozhodnutí v senátu 43 T a 44 To jsou vyhotovována a předávána k doručení v zákonem stanovených termínech dle ustanovení § 129 trestního řádu.

III. Ústní jednání, dokazování

Při ústním jednání konaném dne 3. 10. 2012 navrhovatel přednesl návrh shodně s jeho výše citovaným písemným vyhotovením.

Kárně obviněný soudce v rámci výslechu odkázal na své písemné vyjádření. Dále uvedl, že si je vědom pochybení popsaného navrhovatelem. Termíny stanovené trestním řádem nebyly ve vytýkaných věcech dodrženy, za což je kárně obviněný soudce připraven nést důsledky. Připomněl však, že změnou rozvrhu práce č. 25 z roku 2011 byl od 1. 7. 2011 přerazen z I. stupně trestního oddělení Městského soudu v Praze do odvolacího senátu, kde působí od 1. ledna 2012, s povinností dokončit rozdělané věci na I. stupni. Jak již uváděl v předchozím kárném řízení, ve kterém mu byly též vytýkány průtahy v řízení, problémy v činnosti jeho senátu nastaly v roce 2007. Nápad věcí v tomto období výrazně přesahoval do té doby obvyklý průměr (za rok 2007 to bylo 40 věcí), od té doby se začaly projevovat problémy s dodržováním lhůt. Objektivně je však možno konstatovat, že za prvních devět měsíců roku 2012, tedy po přechodu do odvolacího senátu, vůči jeho činnosti nebyla vznesena žádná stížnost, všechna rozhodnutí jsou vyhotovována řádně a včas. Nedostatky popsané v návrhu na zahájení kárného řízení jsou tedy pouze pozůstatkem z minulosti, kárně obviněný si je vědom toho, že musí být vyřešeny.

Na dotaz, proč nevyužil možnosti požádat o prodloužení lhůty k vyhotovení rozsudku, kárně obviněný soudce uvedl, že si byl tohoto nástroje vědom, avšak domníval se, že se mu rozsudky podaří vyhotovit v zákonem stanovené lhůtě. Tento odhad se ukázal nesprávným.

Navrhovatel k dotazu senátu upřesnil, že opakovaně všechny soudce na trestním úseku upozorňoval na možnost využití institutu žádosti o prodloužení lhůty k vyhotovení rozhodnutí. Pokud soudce takovou žádost podá, vedení soudu se s ním dohodne na reálné lhůtě, ve které má být rozhodnutí vyhotoveno. Kárně obviněný soudce však bohužel o prodloužení lhůty k vyhotovení rozhodnutí nikdy nepožádal, přestože zákonem stanovené lhůty nedodržoval. Stejných nedostatků se dopouštěla další soudkyně na tomto úseku, i na ni byl podán návrh na zahájení kárného řízení. I přes skutečnost, že v obou vytýkaných věcech se jednalo o rozsáhlá rozhodnutí, dle navrhovatele došlo k zaviněnému porušení povinností soudce. Písemné vyhotovení rozsudku urgovalo ve věci sp. zn. 43 T 17/2006 i Vrchní státní zastupitelství, kárně obviněný opakovaně přislíbil nápravu, což však nedodržel. Navrhovatel hodnotí činnost kárně obviněného soudce pozitivně, avšak pouze ve vztahu k jeho působení na odvolacím úseku soudu. Problémy s vyhotovováním rozsudků z prvostupňové agendy stále přetrvávají.

Předsedkyně senátu seznámila účastníky řízení s výsledky předběžného šetření ve věci. Navrhovatel vznesl návrh provést důkazy obsahem dvou spisů, ve kterých byly shledány nedostatky (sp. zn. 43 T 17/2006, sp. zn. 43 T 6/2003). Tyto spisy byly kárným senátem vyžádány, kárný senát se důkladně seznámil s jejich obsahem a ověřil, že odpovídá skutečností uvedeným v návrhu na zahájení řízení. Skutkové okolnosti ostatně nespochybňoval ani kárně obviněný soudce.

Žádný z účastníků nevznesl jiný návrh na doplnění dokazování.

Navrhovatel v závěrečné řeči konstatoval, že se jedná o pochybení pouze ve dvou trestních věcech, nicméně je považuje za závažná. Ze strany vedení soudu byly JUDr. B. vytvořeny v druhé polovině roku 2011 podmínky pro dokončení prvostupňových trestních řízení v zákonem stanovené lhůtě. Kárně obviněný soudce nevyužil ustanovení § 129 odst. 2 trestního řádu, nepožádal o prodloužení lhůty k vyhotovení rozhodnutí a následně tuto lhůtu nedodržel.

Kárně obviněný na závěr jednání připustil, že k navrhovatelem tvrzeným pochybením z jeho strany došlo, tj. rozsudky nebyly vyhotoveny v zákonem stanovené lhůtě, aniž předtím požádal o prodloužení této lhůty. Tyto skutečnosti nezpochybňuje a ponechává rozhodnutí na úvaze kárného senátu.

IV. Hodnocení důkazů

Kárný senát vyhodnotil důkazy provedené při ústním jednání po pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Důkazy obsahem spisů sp. zn. 43 T 17/2006 a sp. zn. 43 T 6/2003 potvrdily tvrzení navrhovatele ohledně nevyhotovení rozhodnutí v zákonem stanovených lhůtách a zároveň nevyužití možnosti požádat o prodloužení lhůty k vyhotovení rozhodnutí v obou uvedených věcech.

Předmětem dokazování a hodnocení ze strany kárného senátu tedy bylo posouzení uvedených skutečností ve vztahu k definici kárného provinění dle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, v platném znění (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Kárný senát dospěl k následujícím závěrům:

V kárném řízení bylo jednoznačně prokázáno, že v trestní věci vedené Městským soudem v Praze pod sp. zn. 43 T 17/2006 byl vyhlášen rozsudek dne 20. 6. 2011, v trestní věci vedené stejným soudem pod sp. zn. 43 T 6/2003 byl rozsudek vyhlášen dne 29. 9. 2011, přičemž do dne sepsání návrhu na zahájení kárného řízení, tj. do 2. 1. 2012, nebyla tato rozhodnutí písemně vyhotovena. Kárně obviněný soudce tyto skutečnosti potvrdil. Dále též uvedl, že nepožádal předsedu soudu o prodloužení lhůty k vypracování písemných vyhotovení rozhodnutí. Jeho tvrzení odpovídá obsahu uvedených spisů. Ve věci sp. zn. 43 T 17/2006 byl rozsudek předložen kanceláři k vypravení dne 18. 4. 2012, ve věci sp. zn. 43 T 6/2003 dne 9. 1. 2012.

Podle ustanovení § 129 odst. 2 písm. b) trestního řádu má být rozsudek v řízení před krajskými soudy (tj. zde před městským soudem) jako soudy prvního stupně, pokud nebyl vyhotoven již v poradě, vyhotoven ve lhůtě do dvaceti pracovních dnů. Výjimku z takto stanovené lhůty povoluje na žádost předsedy senátu nebo soudce vyhotovujícího rozsudek ze závažných důvodů, s ohledem na rozsáhlost a složitost věci, v jednotlivých věcech předseda soudu. Rozsudek ve věci sp. zn. 43 T 17/2006 měl tedy být dle citovaného ustanovení vyhotoven nejpozději do 21. 7. 2011, ve věci sp. zn. 43 T 6/2003 pak do 30. 10. 2011. Zákonem stanovená lhůta pro vyhotovení rozsudku byla tedy ke dni sepsání návrhu

na zahájení kárného řízení překročena v jedné věci o více než 5 měsíců, ve druhé věci o dva měsíce.

Z výše uvedeného je zřejmé, že kárně obviněný soudce povinnosti vyplývající pro něho z ustanovení § 129 odst. 2 trestního řádu nedodržel, neboť rozhodnutí nevyhotovil v zákonem stanovené lhůtě a nevyužil k řešení této situace podání žádosti předsedovi soudu o její prodloužení. Kárný senát se tedy dále zabýval otázkou, zda toto porušení povinností naplňuje skutkovou podstatu kárného provinění definovanou v § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

Navrhovatel spatřoval spáchání kárného provinění v nerespektování ustanovení § 129 odst. 2 trestního řádu, pod což zahrnul nejen nevyhotovení rozsudku v zákonné lhůtě, ale též nepožádání o prodloužení lhůty k vyhotovení rozsudku. Samotná délka řízení v předmětných věcech by mohla být odůvodněna evidentní složitostí a náročností těchto trestních řízení. Právě pro tyto případy však trestní řád upravuje možnost podat žádost o prodloužení zákonem stanovené lhůty pro vyhotovení rozhodnutí. Účastníci trestního řízení na základě této úpravy zákona důvodně předpokládají, že rozhodnutí v jejich věci bude vyhotoveno v zákonem stanovené lhůtě, případně v prodloužené lhůtě stanovené předsedou soudu. Pokud soudce v řízení, ve kterém není možné rozhodnutí vyhotovit v zákonem stanovené lhůtě, nepožádá o její prodloužení, narušuje tím legitimní očekávání účastníků řízení. V takové situaci nelze na základě žádných relevantních skutečností dovodit, kdy může být rozhodnutí vyhotoveno.

Kárný senát považoval za podstatné, že obviněný soudce opakovaně a ani přes upozornění místopředsedy soudu nevyužil možnosti podat žádost o prodloužení zákonem stanovené lhůty pro vyhotovení rozhodnutí, přestože rozhodnutí nevyhotovil včas. Účastníci řízení sice jsou již po vyhlášení rozhodnutí informováni o výroku rozhodnutí, avšak obdržení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí není formalitou, nýbrž významným okamžikem, od kterého se odvíjí další uplatnění jejich práv. Nejdříve v písemném vyhotovení rozhodnutí se mohou seznámit s úplnou argumentací soudu, po zvážení těchto důvodů mají možnost podat případně opravný prostředek. Prodlení při vyhotovení rozhodnutí, zejména u těch, proti kterým lze podat opravné prostředky, řízení bezesporu prodlužuje, neboť před tím jej v žádném případě nelze považovat za ukončené.

V. Závěr

Na základě výše uvedených důvodů proto kárný senát dospěl k závěru, že popsané jednání kárně obviněného soudce je závažným zaviněným porušením povinností soudce stanovených § 129 odst. 2 trestního řádu, kterým byla ohrožena důvěra ve spravedlivé rozhodování soudů ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích. Z širokého okruhu pojmu „spravedlivé rozhodování soudů“ se v tomto případě jedná o právo na rozhodování v přiměřené lhůtě, které je součástí práva na spravedlivý proces (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 25. 3. 2004, sp. zn. III. ÚS 529/03, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>). Kárný senát v dané věci zvažoval splnění podmínky dostatečné intenzity porušení povinností a následného ohrožení důvěry ve spravedlivé rozhodování soudů, neboť se jednalo o porušení povinností pouze ve dvou trestních řízeních, navíc v agendě, kterou již kárně obviněný soudce pouze dokončuje. Dospěl však k závěru,

že přestože se jednoznačně jedná o méně závažné kárné provinění, jeho skutková podstata včetně dostatečné intenzity naplněna byla, a to z důvodu několikaměsíčního překročení zákonem stanovené lhůty a opakovaného rezignování na využití možnosti prodloužení lhůty k vyhotovení rozhodnutí.

Kárný senát však opakovaně zdůrazňuje, že kárné řízení dle zákona č. 7/2002 Sb. by mělo být krajním a výjimečným nástrojem, jehož zahájení by mělo předcházet vyčerpání všech prostředků, kterými navrhovatel disponuje. V projednávané věci je navrhovatelem předseda soudu, ke kterému je kárně obviněný soudce přidělen. Vedení soudu není vůči soudci v pozici typického zaměstnavatele, neboť část obvyklých personálních pravomocí nelze vymáhat pro střet s ochranou nezávislého rozhodování soudce. Základní principy personálního řízení platí však i zde. Obecně lze konstatovat, že vedení soudu by mělo využít všech odpovídajících nástrojů, včetně analýzy problému, pohovoru se soudcem, zjištění příčin nedostatků, diskuse o možnostech a způsobech nápravy, uložení konkrétních opatření, včetně jejich následného vyhodnocení. Zvláště v případech pokračujícího jednání soudců, jakým jsou různé typy nečinností v soudním řízení, by byl takový postup navrhovatele předcházející podání návrhu na zahájení kárného řízení přesvědčivý.

Při úvaze o uložení kárného opatření kárný senát dospěl k závěru, že projednání kárného provinění bylo v případě kárně obviněného soudce dostačující, a od uložení kárného opatření lze tedy v souladu s ustanovením § 88 odst. 3 zákona o soudech a soudcích upustit. Jedním ze zásadních důvodů pro tento závěr bylo vystupování kárně obviněného soudce po celou dobu kárného řízení. JUDr. B. přistupoval ke své obhajobě věcně a profesionálně, připustil své nedostatky, srozumitelně popsal důvody, které k nim vedly. Z jeho jednání i projevů bylo zřejmé, že je schopen analyzovat své jednání a nalézt příčiny problémů, což je předpokladem pro jejich odstranění, k čemuž se též zavázal. Senát též přihlédl k tomu, že kárně obviněný soudce přešel z prvostupňového na odvolací trestní úsek, přičemž k prodlevám při vyhotovování rozhodnutí docházelo při dokončování prvostupňové trestní agendy, v současné době navrhovatel žádné výtky tohoto typu týkající se činnosti v odvolacím senátě nemá. Jako polehčující okolnost kárný senát vyhodnotil též skutečnost, že se v obou případech nevyhotovených rozhodnutí jednalo o velmi rozsáhlá rozhodnutí, jejichž vyhotovení bylo mimořádně náročné. Lze tedy předpokládat (a navrhovatel to u jednání potvrdil), že pokud by kárně obviněný soudce o prodloužení lhůty dle § 129 odst. 2 trestního řádu požádal, bylo by mu vyhověno.

P o u č e n í: Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení n e n í přípustné.

V Brně dne 3. října 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně kárného senátu